

REGLUGERÐ

um skyldusparnað.

1. gr.

Öllum einstaklingum á aldrinum 16 til og með 25 ára skal skylt að leggja til hliðar 15% af launum sínum, sem greidd eru í peningum eða sambærilegum atvinnutekjum, í því skyni að mynda sér sjóð til íbúðarbygginga eða bústofnunar í sveit.

Skyldusparnaðurinn hefst við næstu áramót eftir að hlutaðeigandi verður 16 ára og lýkur þegar hann verður 26 ára.

Fé það, sem lagt er til hliðar á þennan hátt, er undanþegið tekjuskatti og útsvari. Sem eign er það, að vöxtum og verðbótum meðtöldum skattfrjálst en framtalsskylt.

Vextir af innlánnum á skyldusparnaðarreikningum hjá Byggingarsjóði ríkisins reiknast frá þeim tíma sem fjármagnið er lagt í sjóðinn eða til þess innheimtuaðila sem hann tilnefnir, og skulu vera þeir sömu og gilda á hverjum tíma um lán skv. 1. tl. 11. gr. laga nr. 60/1984.

Að viðbættum verðbótum skv. lánsklaravísitölu Seðlabanka Íslands skv. 39. gr. laga nr. 13/1979.

2. gr.

Þegar sá, sem sparað hefur fé og lagt í sjóð skv. 1. gr., hefur náð 26 ára aldri, byggt eða keypt íbúð til eigin þarfa eða stofnað heimili og hefur barn á framfæri skal hann eiga þess kost að fá endurgreitt sparifé sitt. Enn fremur skulu þeir, sem stundað hafa nám samfellt í sex mánuði skv. vottorði skólastjóra, eiga þess kost að fá endurgreitt það fjármagn er þeir hafa lagt í sjóðinn, þó ekki á sama ári og til skyldusparnaðarins er stofnað.

3. gr.

Skylt er launagreiðendum að halda eftir tilskildum hluta af launagreiðslu við hverja útborgun og skila því til Húsnæðisstofnunar ríkisins eða þeirrar stofnunar sem sér um innheimtu skyldusparnaðar, eigi síðar en 5 dögum eftir gjalddaga launa. Dragist greiðsla lengur, greiðast fullir dráttarvextir fyrir þann tíma sem umfram er. Heimilt er að nota skýrsluvélar (tölvur) við launaafgreiðslu enda fái launþegi við hverja launagreiðslu upplýsingar frá launagreiðanda um hve há skyldusparnaðarupphæðin var, sem lögð var til hliðar af launum og hvað upphæðin sé samtals orðin það sem af er árinu.

Kaupgreiðendur hafa rétt til þess að krefjast þess að starfsmenn færi sönnur á aldur sinn með framvísun persónuskilríkja. Óheimilt er launagreiðanda að samþykkja undanþágu frá sparnaðarskyldu nema starfsmaður hans framvísi vottorði um undanþáguheimild sína.

4. gr.

Launagreiðendur sem nota þá aðferð við innheimtu skyldusparnaðar, sem getur í 3. gr. 1. mgr., ber að greiða Byggingarsjóði ríkisins eða þeirri stofnun sem hann semur við um innheimtuna, andvirði sparifjárins tafarlaust að lokinni vinnslu launaseðla, og eigi síðar en 5 dögum eftir gjalddaga launa. Dragist greiðslan lengur skal launagreiðandinn greiða dráttarvexti af upphæðinni fyrir þann tíma, sem umfram er. Með greiðslunum skal launagreiðandinn skila skrá um launþega þá, sem sparifénu er skilað fyrir. Húsnæðisstofnun ákveður hvaða upplýsingar skulu vera á skrá þessari.

Fyrirtæki það sem annast gerð launaskrár fyrir launagreiðandann skal skila Húsnæðisstofnun ríkisins tafarlaust, að lokinni gerð launagreiðslugagnanna, skrá um launþegana með sömu upplýsingum og launagreiðandanum er gert að skila með greiðslu sparifjárins. Jafnframt ber fyrirtækinu að skila Húsnæðisstofnun ríkisins þeim upplýsingum, sem stofnunin áskilur. Húsnæðisstofnunin ákveður nánar hverjar þessar upplýsingar skulu vera.

5. gr.

Undanþegnir þátttöku í sparnaðarskyldu eru:

- a. Gift fólk, sem stofnað hefur heimili, og sambýlisfólk, sem býr saman og eru ógift, hafi þau átt saman barn og sambúðin varað í eitt ár samfleytt.
- b. Skólafólk, sem stundar nám í skóla 6 mánuði eða meira á ári.
- c. Þeir, sem hafa börn eða aðra skylduómaga á framfæri sínu og hafa fyrir heimili að sjá.
- d. Þeir, sem eiga íbúð til eigin þarfa.
- e. Þeir, sem búa við varanlega örorku skv. vottorði frá Tryggingastofnun ríkisins.
- f. Útlendingar sem hafa landvistar- eða atvinnuleyfi hér á landi um tiltekinn tíma og dvelja hér um stundarsakir.

Sá sem telur sig eiga rétt á undanþágu frá sparnaðarskyldu skal sanna það með formlegu vottorði, ella verður hann að láta tilskilið sparifé af hendi, en á þá rétt til endurgreiðslu svo fljótt sem við verður komið.

6. gr.

Þeir, sem uppfylla ákvæði 5. gr. skulu afla þeira gagna, sem nánar segir í þessari grein og leggja þau fram hjá húsnæðisstofnun ríkisins.

- a. Þeir, sem undanþegnir eru skyldusparnaði vegna giftingar skulu sanna það með hjúskaparvottorði.
- b. Skólafólk skal leggja fram námsvottorð útfyllt af skólastjóra eða fulltrúa hans í þeim skóla þar sem nám er stundað, sem sannar námsvist um lengri tíma en 6 mánuði á því ári. Þá er heimilt að endurgreiða það fjármagn er þeir hafa lagt í sjóðinn, þó ekki á sama ári og til skyldusparnaðarins er stofnað. Ef hluti náms hefur farið fram í öðrum skóla skal skólastjóri gefa út vottorð um endurgreiðslu skyldusparnaðar vegna náms í þeim skóla, enda leggi skyldusparandi fram fullkomnar upplýsingar um þá námsvist og að öðru leyti séu uppfyllt skilyrði endurgreiðslu. Sé nám stundað erlendis nægir vottorð frá Lánasjóði íslenskra námsmanna.
- c. Þeir, sem undanþegnir eru skyldusparnaði skv. c-lið 5. gr., skulu leggja fram vottorð skattstjóra því til staðfestingar.
- d. Þeir, sem keypt hafa íbúð til eigin þarfa, eða hafið byggingu íbúðarhúss, skulu leggja fram veðbókarvottorð til að sanna eignarrétt sinn að íbúð. Ef um er að ræða byggingu íbúðar eða kaup á íbúð og skyldusparandi hefur ekki fengið afsal, skal skyldusparandi leggja fram vottorð viðkomandi byggingarfulltrúa þess efnis að bygging íbúðarhúss sé hafin, (vottorð um að sökklar séu steyptir) eða þinglýstan kaupsamning ef um kaup á íbúð er að ræða.
- e. Þeir, sem búa við varanlega örorku, skulu leggja fram vottorð Tryggingastofnunar ríkisins þess efnis að þeir njóti örorkustyrks eða örorkulífeyris.
- f. Þeir sem stofna til atvinnurekstrar skulu framvísa atvinnuleyfi.

Launagreiðandi skal ekki halda eftir skyldusparnaði af launum þess starfsmanns, sem uppfyllir framangreind skilyrði enda leggi hann fram gögn frá Húsnæðisstofnun ríkisins því til sönnunar.

Undanþágu frá þátttöku í skyldusparnaði skv. 5. gr. skal endurnýja þegar eitt ár er liðið frá dagsetningu þess skjals, sem liggur til grundvallar undanþágu.

7. gr.

Heimilt er Húsnæðisstofnun að veita leyfi til endurgreiðslu og undanþágu frá sparnaðarskyldu þeim, sem verða fyrir veikindum eða slysum, hafa sérstaklega þungar fjárhagsbyrðar, eða flytja lögheimili sitt til útlanda. Skylt er að leggja fram vottorð frá viðkomandi landi um að lögheimili hafi verið flutt þangað.

Allar undanþágubeiðnir skulu gerðar á sérstök eyðublöð.

Skila skal launaseðlum fyrir 6 síðustu mánuði sem sönnun á greiðslu skyldusparnaðar.

Þegar um atvinnuleysingja er að ræða er skylt að leggja fram atvinnuleysisskráningarvottorð.

Að því er tímabundnar undanþágur varðar skal að jafnaði veita þær í mesta lagi til 6 mánaða.

Meðfylgjandi þessari reglugerð er sérstök skrá yfir þau atriði sem veitt geta rétt til endurgreiðslu skv. 1. mgr. þessarar greinar, og einnig skrá yfir þau tilvik sem ekki veita slík endurgreiðsluréttindi. Ákvörðun Húsnæðisstofnunar um framkvæmd á undanþágum skv. 1. mgr. greinarinnar má áfrýja til félagsmálaráðherra.

8. gr.

Vextir af sparifé teljast sparifjáreigenda frá þeim degi, sem skyldusparnaður er afhentur Byggingarsjóði ríkisins eða þeim sem fyrir hans hönd annast innheimtu skyldusparnaðar, skulu vextir og verðtrygging teljast frá þeim degi, sem skyldusparnaður berst til innheimtuaðila.

9. gr.

Á meðan einhver sparimerki skv. ákvæðum VII. kafla laga nr. 51/1980 eru í umferð, skulu gilda ákvæði 10. og 11. gr. en útgáfu sparimerkja og sparimerkjabóka verður hætt.

10. gr.

Nú hefur blað með álímdum sparimerkjum losnað frá stofni sparimerkjabókar, og er þá pósthúsi óheimilt að veita slíku blaði móttöku. Þó er heimilt að taka gild sparimerki á slíku lausu sparimerkjablaði, ef sönnur eða mjög sterkar líkur eru færðar fyrir því, að blaðið hafi losnað frá stofni gegn vilja bókareiganda.

11. gr.

Glatist sparimerkjabók, en sparimerki hafa verið afhent pósthúsinu til áframsendingar og fjárhæðin lögð á sparimerkjareikning bókareiganda, getur Húsnæðisstofnun ríkisins fyrir hönd Byggingarsjóðs ríkisins stefnt til sín handhafa þessarar sparimerkjabókar með 6 mánaða fyrirvara og birt stefnuna þrisvar sinnum samfleytt í Lögbirtingablaði. Ef enginn hefur sagt til sín áður en fyrirvarinn er liðinn, getur Byggingarsjóður ríkisins greitt þeim manni upphæðina, sem er skráður eigandi bókarinnar, þegar hann á rétt til endurgreiðslu skv. reglugerð þessari, án þess að nokkur annar, er sparimerkjabókin kann að hafa verið framseld til, geti þar fyrir búið kröfur á hendur Byggingarsjóði ríkisins.

Kostnað af þessu ber bókareiganda að greiða.

12. gr.

Húsnæðisstofnun ríkisins eða stofnanir, sem hún semur við, skulu annast innheimtu á skyldusparnaði skv. reglugerð þessari.

Stofnanir sem taka við greiðslum á skyldusparnaði, skulu leggja innkomnar greiðslur á reikning Byggingarsjóðs ríkisins, samtímis og greiðslur berast. Þær skulu síðan gera yfirlit um móttöku sparnaðar í hverjum mánuði og skal afhenda það Húsnæðisstofnun ríkisins eigi síðar en 5. dag næsta mánaðar á eftir.

Á yfirliti skulu koma fram nöfn launagreiðenda og nöfn og upphæð hvers skyldusparanda, ásamt stöðu á sparisjóðsbók.

13. gr.

Hver sá, sem eignast hefur fé á skyldusparnaðarreikningi skv. 1. gr. reglugerðar þessarar og rétt á til endurgreiðslu skv. 2. gr., 5. gr., 6. gr. og 7. gr. hennar skal eiga þess kost að fá sparifé sitt endurgreitt samkvæmt þeim reglum, sem nánar er sagt frá hér á eftir.

Pann 1. hvers mánaðar þegar ný lánskjaravísitala tekur gildi er innstæða skyldusparnaðar uppfærð með sömu hlutfallslegri breytingu og orðið hefur á lánskjaravísitölu.

Vextir skv. 1. gr. reiknast sem dagvextir af stöðu uppfærðs sparnaðar og leggjast við höfuðstól um hver áramót. Við næstu mánaðarmót eftir að skyldusparandi nær 26 ára aldri, ber reikningur hans almenna sparisjóðsvexti eins og þeir eru á hverjum tíma og vextir skv. 1. gr. falla niður.

Með innstæðu sem reikningseigandi hefur ekki tekið út, hvort sem um er að ræða höfuðstól, vexti eða verðbætur skal fara skv. l. nr. 14/1905 um fyrningar.

14. gr.

Allur kostnaður við framkvæmd skyldusparnaðarins greiðist úr ríkissjóði. Launagreiðendur þeir sem um ræðir í 4. gr. skulu bera allan kostnað af afgreiðslu skyldusparnaðarins þar til gögn og greiðsla hefur verið afhent Byggingarsjóði ríkisins.

15. gr.

Húsnæðisstofnun ber að fylgjast með að launagreiðendur geri skil á skyldusparnaði. Skal Húsnæðisstofnun setja skuldina í innheimtu hálfum mánuði frá gjalddaga launanna, standi launagreiðandi ekki í skilum.

Eigi ríkisfyrirtæki í hlut, ábyrgist fjármálaráðuneytið greiðslu til Húsnæðisstofnunar með sama hætti og greinir í 1. mgr.

Verði misbrestur á að fyrirtækið skili réttum gögnum, skal það greiða Húsnæðisstofnun allan kostnað, sem af þeim misbresti leiðir.

16. gr.

Ef launagreiðandi vanrækir að taka skyldusparnað af starfsmanni skv. lögum og reglugerð þessari eða vanrækir að skila því sem hann hefur tekið af launum starfsmanna sinna er hann ábyrgur fyrir því fjármagni eins og um eigin skattgreiðslur væri að ræða. Með innheimtur á slíkum vanskilum skal fara með sama hætti og innheimtu launaskatts sbr. lög nr. 14/1965, ásamt síðari tíma breytingum.

Heimilt er Húsnæðisstofnun að semja við hvaða aðila sem er um innheimtu og/eða eftirlit með skyldusparnaði.

17. gr.

Brot á reglugerð þessari varðar sektum allt að kr. 500 þús., nema þyngri refsing liggi við skv. öðrum lögum. Sektir skulu renna í Byggingarsjóð ríkisins.

Með mál út af brotum á ákvæðum þessarar reglugerðar skal farið að hætti opinberra mála.

Reglugerð þessi, sem sett er skv. 7. kafla laga nr. 60 1. júní 1984, tekur gildi þegar í stað.

Félagsmálaráðuneytið, 7. febrúar 1985.

Alexander Stefánsson.

Hallgrímur Dalberg.